

18/07/2024

077-5006206

052-6885006

עבירת ריבוי נישואין (פוליגמיה) - משמעותה והעונש בצידה

פוליגמיה - ריבוי נישואין, נחשבת בישראל לעבירה על החוק, ומי שנמצא אשם בריבוי נישואים עלול למצוא עצמו מורשע ונשלח למאסר של עד חמש שנים. הרציונל מאחורי איסור ריבוי הנישואים הוא רצון למנוע פגיעה וניצול של נשים, נישואים של נערות צעירות לגברים מבוגרים בכפייה, הזנחה של ילדים ועוד רעות חולות שאין הצדקה לקיומן בחברה מתוקנת. אם בעבר נהגו זרועות החוק להתעלם מן הסוגיה, הרי שעתה, בעקבות הוראה שהוציא היועץ המשפטי לממשלה בשנת 2017, המצב שונה. עו"ד אסף דוק דן במאמר הבא בשאלות העולות בהקשר לסוגיית ריבוי נישואים, כמו כיצד יש לנהוג במקרה וזומנת לחקירה באשמת ריבוי נשים, מה אומרת הוראת היועץ המשפטי, וכיצד ניתן להגן על עצמך מאישום, הרשעה ומאסר.

יסודות עבירת ריבוי נישואין - פוליגמיה

עבירת ריבוי הנישואין קבועה בסעיף 176 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 ומייחסת לנאשם נישואין ליותר מאדם אחד. לשון סעיף החוק:

"סעיף 176. נשוי הנושא אשה אחרת, ונשואה הנישאת לאיש אחר, דינם - מאסר חמש שנים."

סעיף 175 לחוק קובע כי הביטוי "נישואין" לעניין ריבוי נישואין, כוללת גם קידושין. בנוסף, סעיף 177 לחוק שכותרתו "חזקת נישואין" קובע הוראות מרחיבות כדלקמן: "מי שהיה נשוי הוא בחזקת נשוי, לעניין סעיף 176, כל עוד לא הוכיח שנישואיו הקודמים בוטלו או הופקעו, בין על ידי מות בן הזוג ובין על פי פסק דין סופי של בית המשפט או של בית הדין המוסמך או על פי דין התורה בדרך שאישר בית הדין המוסמך, ואין רואים אותו כפנוי אלא משעת המוות או משעה שניתן פסק הדין או האישור כאמור."

עבירות פוליגמיה בראי חוק העונשין

סימן ח' לחוק העונשין: עבירת ריבוי נישואין:

הגדרות

175. בסימן זה, "נישואין" - לרבות קידושין .

ריבוי נישואין

176. נשוי הנושא אשה אחרת, ונשואה הנישאת לאיש אחר, דינם - מאסר חמש שנים.

חזקת נישואין

18/07/2024

077-5006206

052-6885006

177. מי שהיה נשוי הוא בחזקת נשוי, לענין סעיף 176, כל עוד לא הוכיח שנישואיו הקודמים בוטלו או הופקעו, בין על-ידי מות בן-הזוג ובין על פי פסק-דין סופי של בית-המשפט או של בית-הדין המוסמך או על פי דין התורה בדרך שאישר בית-הדין המוסמך, ואין רואים אותו כפנוי אלא משעת המוות או משעה שניתן פסק-הדין או האישור כאמור.

תקפם של נישואין

178. לענין סעיף 176, אין נפקא מינה -

(1) אם תקפם של הנישואין הקודמים הוא לפי דין המדינה שבה נערכו או לפי דין דתי שעל פיו נערכו;

(2) אם הנישואין החדשים תקפים או בטלים;

(3) אם הנישואין החדשים נערכו מחוץ לישראל, ובלבד שבשעת הנישואין היה הנושא אזרח ישראלי או תושב ישראל.

היתר נישואין לפי דין תורה

179. היה הדין החל על הנישואין החדשים דין התורה לא יורשע אדם על עבירה לפי סעיף 176 אם הנישואין החדשים נערכו לאחר שניתן לו היתר נישואין לפי פסק-דין סופי של בית-דין רבני ופסק-הדין אושר בידי נשיא בית הדין הרבני הגדול.

נישואין שהותרו לפי דין אחר

180. לא היה הדין החל על הנישואין החדשים דין התורה, לא יורשע אדם על עבירה לפי סעיף 176 אם הנישואין החדשים נערכו לאחר שהותרו לפי פסק-דין סופי של בית-הדין המוסמך על סמך אחת מאלה:

(1) בן-זוגו מנישואיו הקודמים אינו מסוגל, מחמת מחלת נפש שלקה בה, להסכים להפקעת הנישואין או לביטולם או להשתתף בהליך או בפעולה להפקעתם או לביטולם;

(2) בן-זוגו מנישואיו הקודמים נעדר בנסיבות המעוררות חשש סביר לחייו ולא נודעו עקבותיו לפחות שבע שנים.

התרת קשר נישואין על כרחא של האשה

181. התיר איש את קשר הנישואין על כרחא של האשה, באין בשעת התרת הקשר פסק-דין סופי של בית-המשפט או של בית-הדין המוסמך המחייב את האשה להתרה זו, דינו - מאסר חמש שנים.

עריכת נישואין וגירושין אסורים

18/07/2024

077-5006206

052-6885006

182. (א) המסדר נישואין בידיעה שהם אסורים לפי דין או שאחד מבני-הזוג עובר בהם עבירה, דינו - מאסר ששה חדשים.

(ב) המסדר גירושין בידיעה שהם אסורים לפי דין או שהאיש המגרש עובר עבירה, דינו - מאסר ששה חדשים.

עדותו של בן-זוג

183. על אף האמור בפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971, כשר בן-הזוג להעיד נגד בן-זוגו במשפט על עבירה לפי סימן זה, אך אין כופין להעיד לא בן-זוג ולא מי שנישא לנאשם בנישואין שאינם תופסים.

עמדת היועץ המשפטי לממשלה ביחס לעבירת הפוליגמיה - הנחייה 4.1112

כאמור, בשנת 2017 הוציא היועץ המשפטי לממשלה הנחייה למשרד המשפטים ופרקליטיו, וכן למשטרה ולתובעים המשטרתיים להתחיל לאכוף את החוק בעניין ריבוי נישואים. בהנחייתו תיאר היועץ המשפטי את תחלואיה והשפעותיה השליליות של הפוליגמיה. על פי הנאמר בהנחיה, רואה היועץ המשפטי את הפוליגמיה כמעודדת פגיעה קשה בבני המשפחה הפוליגמית, וכקרקע פורייה לצמיחתן של עבירות מין, אלימות במשפחה, הזנחת ילדים ועבירות כלכליות. בכדי למנוע את כל אלו, הורה היועץ להתחיל ולאכוף את דבר החוק בסוגיית ריבוי הנישואים. לקריאת ההנחייה המלאה [לחצו כאן](#).

העונש על עבירת ריבוי נישואים (פוליגמיה)

בחוק הישראלי קיימות שלוש דרגות חומרה של עבירות:

- ☐ עבירות המוגדרות כחטא - העבירות הקלות ביותר.
- ☐ עבירות המוגדרות כעוון - עבירות בעלות חומרה גבוהה יותר.
- ☐ עבירות המוגדרות כפשע - אלו העבירות שהחוק מגדיר כעבירות החמורות ביותר, ושעונשן הוא מעל לשלוש שנות מאסר.

עבירת ריבוי נישואים מוגדרת כעבירה מסוג פשע, והעונש בגינה הוא עד 5 שנות מאסר.

לא לגברים בלבד

עבירת ריבוי נישואים אינה תלוית מגדר, ולכן גם אישה שנישאה ליותר מגבר אחד נחשבת לעבריינית מבחינת חוק ריבוי נישואים. יחד עם זאת, בתרבות הפטריארכאלית ממנה אנו באים מקרים של גברים הנישואים למספר נשים

18/07/2024

077-5006206

052-6885006

נפוצים לאין שיעור יותר ממקרים של נשים הנשואות למספר גברים. לעומת השוויון הקיים בין נשים וגברים מבחינת החוק, עדיין לא ניתן לאוכפו על נישואים חד מיניים מרובים, וכדי שניתן יהיה לעשות זאת יש לשנות את ניסוחו.

ענישה בעבירות ריבוי נישואים

ככלל, החוק דורש הטלת עונש מאסר על מי שהורשע בעבירת ריבוי נישואים. יחד עם זאת, עורך דין פלילי מנוסה יוכל למצוא נסיבות מקלות שיצדיקו הקלה בעונש שיטל על העבריין. ריבוי נישואין יכול להיות חלק מאמונה דתית, ממילוי מצוות, או מאורח חיים הנהוג בקהילות ודתות מסוימות, ובהינתן נסיבות מקלות, תוך הוכחה שלא נגרמו עוול, נזק או פגיעה במי מן הנפשות הקשורות בשל ריבוי הנישואים, יש אפשרות להקלה בעונשו של העבריין.

נסיבות מחמירות

כשם שהוכחת נסיבות מקלות תוביל להקלה בעונשו של מי שהורשע בריבוי נישואים, כך נסיבות מחמירות יובילו להטלת עונש חמור יותר. נסיבות מחמירות אפשריות הן:

□ כאשר גילה של האישה השנייה נמוך בהרבה מגילו של הבעל. במקרה כזה קיים חשש גדול לנישואים כפויים ולפגיעה בחופש הבחירה של האישה השנייה, בשל מצב כלכלי קשה של משפחתה, וכן עולה חשש לפגיעה באיכות חייהם של האישה הראשונה ושל ילדיה.

□ נישואים בסתר - כאשר האישה השנייה אינה יודעת שהגבר כבר נשוי, ו/או שהאישה הראשונה אינה יודעת שהגבר נשא לעצמו אישה נוספת.

□ כאשר הנישואים השניים נעשו במרמה, בכפייה, תוך הפעלת לחץ או אלימות כלפי אחת מן הנשים, או על מנת להשיג דבר במרמה.

נישואים או גירושים בלתי פורמאליים

אם אדם התגרש בדרך לא פורמאלית ולאחר מכן נשא לו אישה שנייה, הוא נחשב על פי החוק כעבריין, כיוון שאינו גרוש כדת וכדין. בכדי שאדם יחשב לגרוש על פי החוק, עליו לקבל אישור לגירושים מבית דין דתי או מבית משפט, ורק לאחר מכן יוכל להתחתן שוב מבלי לעבור על חוק ריבוי נישואים. לעומת זאת, אם אדם נשוי מתחתן באופן בלתי פורמאלי עם אישה שנייה הרי הוא נחשב לעבריין, כיוון שבפועל הינו מקיים חיי נישואים עם שתי נשים. אם נציג התביעה משתכנע שהאדם התכוון להינשא לאישה השנייה בטרם התגרש מאשתו הראשונה ניתן יהיה להגיש כנגדו כתב אישום.

18/07/2024

077-5006206

052-6885006

סוגיה תרבותית

ריבוי נישואים לא נחשב מאז ומתמיד לעבירה או לפגם מוסרי, ועד היום קיימות חברות בהן אין הפוליגמיה מהווה חטא או פגם מוסרי. רבים מאבות אבותינו, כמו אברהם ויעקב היו נשואים ליותר מאישה אחת, וגם בימינו קיימות עדיין חברות המתירות ריבוי נישואים בתנאים מסוימים, או להבדיל מי שמאמינים באהבה חופשית, פוליאמוריה וכיוצא בזה. ההחלטה לאכוף את החוק בנושא ריבוי נישואים מעמתת את מערכת המשפט עם אמונות, מנהגים ודינים דתיים, ומחייבת דיון בכל מקרה לגופו, בהתאם לנסיבות ולנפשות הפועלות. אכיפת החוק בנושא ריבוי נישואים מצריכה את המשטרה ומערכת המשפט להתעמת עם אוכלוסיות בהן עדיין מקובל המנהג, ביניהן חלקים מהמגזר הדתי ומהמגזר הערבי. חוק ריבוי נישואים מעמת בין חירות הפרט לנהוג על פי אמונתו ובין מחויבותו של המחוקק להגן על אוכלוסיות מוחלשות.

טיעוני הגנה

משימתו של עורך דין המייצג נאשם בריבוי נישואים היא להוכיח כי במקרה המדובר לא היה ניצול של אחת הנשים או פגיעה במי מן הילדים, כי לא הייתה כפייה ולא רמייה, וכי הנישואים נעשו מתוך כוונה להיטיב עם כל הנפשות הקשורות לעניין ובהסכמת שתי הנשים. כמו כן, יכול עורך הדין לטעון לאכיפה בררנית, המסמנת מגזר מסוים ומפלה אותו לרעה, או להגנה מן הצדק – טענות שעשויות לתרום לביטולו של כתב האישום. קיימות נסיבות מקלות רבות שיכולות להפחית את עונשו של הנאשם, או לתרום לזיכויו מאשמה, ותוצאת המשפט תלויה רבות במיומנותו של עורך הדין, בניסיונו בתחום, ובהיכרותו עם החוק מצד אחד, ועם נסיבות חייו של הנאשם והנורמות הנהוגות בחברתו מצד שני.

זומנת לחקירה בחשד לפוליגמיה? אל תוותר על זכותך להיוועץ בעורך דין טרם החקירה

גם אם אתה אדם נורמטיבי, זה ששומר על החוק, לא מעשן, לא שותה, זה שנוהג עם שתי הידיים על ההגה ותמיד שם חגורה, עובד בעבודה מסודרת, בעל משרה מכובדת, לעיתים אפילו ידוע בציבור, משתדל לכבד את הזולת ולא לעבור על החוק – פתאום, ביום בהיר אחד וללא הכנה מוקדמת אתה יכול למצוא את עצמך בנקל תחת חקירה משטרתית בגין חשד בלבד למעשה שביצעת לכאורה, ומכאן העלילה יכולה רק להסתבר אם לא תשמור על כלל היסוד האחד – התייעצות עם עורך דין פלילי טרם החקירה. לכן, כדאי להתכונן לחקירה ברצינות רבה, אף אם אתה בטוח בצדקתך. חשוב לקבל ייעוץ לפני חקירה מטעם עורך דין פלילי מנוסה ללא קשר למסגרת שבה היא נערכת. החקירה היא השלב הראשון בהליך הפלילי. לפעמים האמת היא פתלתלה ומעורבות האדם אינה כפי שהוא סבור מראש. החוקרים ינסו למשוך אותו במילים, לשכנע אותו על מעורבותו ולאסוף עדויות וראיות.

יש לדעת כיצד להיערך לחקירה בתבונה, הן מבחינת מידע וזכויות אזרחיות וכלה בטקטיקות של חקירה וכיצד להתגונן בפניהם. הניסיון מוכיח כי אדם שקיבל ייעוץ מקצועי עוד לפני החקירה, לא איבד את שלוותו, יכול היה

18/07/2024

077-5006206

052-6885006

לענות על השאלות בקור רוח ופעמים רבות הדבר היטה את הכף לטובתו. גם אם מדובר בנחקר שבוודאות אשם, הרי החקירה משמעותית מאוד להמשך ההליך שיבוא לאחר מכן, וכל דבר שייאמר בחקירה עלול להשפיע על עתידו.

זכור, כל אמירה, תגובה או הודאה בזמן החקירה – גורליים להמשך ההליך הפלילי נגדך. משכך, כל מה שתאמר בחקירתך עשוי לשמש נגדך בבית המשפט, ומה שהיית אמור לציין במהלך החקירה ולא ציינת – **לא תוכל לטעון במועד מאוחר יותר**, שכן ידובר בגרסה כבושה שמשקלה הראייתי נמוך למדי לדעת בתי המשפט.

אם זומנתם לחקירה במשטרה בנוגע לעבירת ריבוי נישואים, פנו בהקדם האפשרי לעורך דין שידריך אתכם כיצד להתנהג ומה לומר. ייצוג וליווי של עורך דין פלילי חשוב עבור כל מי שמזומן לחקירה, ועל אחת כמה וכמה עבור מי שזומן לחקירה בגין ריבוי נישואים. עבירת ריבוי נישואים תלויה בגורמים סביבתיים, דתיים וחברתיים רבים, שכל אחד מהם יכול להוות נסיבות מקלות או מחמירות, וכל מה שתאמרו או תעשו בחקירה יכול להשפיע על גורל התיק ועל עתידכם. בכדי להפחית את הסיכויים לכך שהחקירה תסתיים בכתב אישום שיוביל להרשעה ולענישה, יש להקפיד על דקויות וניואנסים כבר מן הרגע הראשון. אל תסמכו על מזלכם הטוב, או על טוב ליבם של החוקרים ונכונותם לגלות הבנה ורגישות לנסיבות חייכם ולטענותיכם. מהרו ליצור קשר עם עורך דין פלילי מומחה ומנוסה לנושא ריבוי נישואים, שידריך, ייצג וילווה אתכם עד שהתיק יסתיים בדרך הטובה ביותר האפשרית עבורכם.

חשיבות איכות הייצוג המשפטי בהתמודדות עם כתב אישום בעבירת ריבוי נישואין (פוליגמיה)

כתב אישום פלילי מוגש לבית המשפט השלום במחוז הרלוונטי בו התרחש האירוע ומייחס לנאשם ביצוע עבירה פלילית של ריבוי נישואין בהתאם לנסיבות המקרה.

בכל מקרה ובו אתה חשוד או מואשם בעבירת פוליגמיה, עליך להיעזר בעורך דין פלילי מנוסה שיידע כיצד לנווט בין האפשרויות השונות שהחוק מאפשר לו ויפעל ככל האפשר לביטול ההליך הפלילי נגדך או לכל הפחות יחתור לסיומו במינימום נזק עבורך. ככל שתקדים לפנות לייצוג משפטי מקצועי כך יגדל הסיכוי לבטל את כתב האישום, להוביל לתיקון כתב האישום, לקדם אפשרות של זיכוי מעבירת ריבוי נישואין או לחילופין להשיג עסקת טיעון מקלה.

הדין הפלילי סבוך, מורכב ומאפשר טווח פעולה רחב. כמעט כל אחד מהשלבים בהליך הפלילי יכול להוות שלב יציאה ממנו ולהיפך, מניעת יציאה ממנו. היועצות בעורך דין הינה קריטית לאורך כל שלביו של ההליך הפלילי המתנהל נגדך. עורך הדין שייצג את האינטרסים שלך יוכל עוד משלביו הראשונים של ההליך לסכל את האפשרות שתואשם או תורשע בהאשמות שווא וכן במקרים מסוימים אף להביא לביטול ההליך הפלילי שנפתח נגדך. בכל מקרה של חשד בביצוע או מעורבות בעבירה פלילית, הצורך ביעוץ משפטי מקצועי הוא הכרחי. עורך הדין יוכל להקטין את כובד הראיות נגדך ולהביא לתוצאות המיטביות בתיק בכך שייסע לך לגבש גרסה עקבית שעשויה להיות ההבדל בין הרשעה לזיכוי.

צוות עורכי הדין שלנו, ביניהם גם יוצאי הפרקליטות השונות ורשויות האכיפה, פועל במקצועיות ומסירות על מנת

18/07/2024

077-5006206

052-6885006

ולהגן על זכויותייך. המשרד מונה צוות אנשים מוכשר וייחודי המתורגל בחשיבה "מחוץ לקופסה" למציאת פתרונות מקוריים ופועל תמיד למען לקוחותיו ללא מורא ובנאמנות, תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת במנגנונים השונים עד לכיבוש היעד לשביעות רצון המטופל. במידה וזומנת לחקירת משטרה או הוגש נגדך כתב אישום בעבירת ריבוי נישואין - פוליגמיה, פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או השאר פרטים ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.